

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на финансите

ISSN 2367-5012

май/2015 г.

ИКОНОМИКАТА НА БЪЛГАРИЯ

месечен обзор

юни/2015 г.

юли–август/2015 г.

септември/2015 г.

октомври/2015 г.

ноември/2015 г.

декември/2015 г.

ИКОНОМИКАТА НА БЪЛГАРИЯ

месечен обзор

май/2015 г.

В текущия месечен обзор на българската икономика са използвани статистически данни, публикувани до 15 юни 2015 г. Информацията в това издание може да се ползва без специално разрешение, но с изричното позоваване на източника. Публикуваните оценки и коментари не следва да се считат за препоръка за вземане на определени инвестиционни решения.

ISSN 2367-5012

© Министерство на финансите, 2015 г.
Дирекция "Икономическа и финансова политика"

София 1000, ул. "Г. С. Раковски" 102
<http://www.minfin.bg/bg/page/870>
e-mail: secretary.evp@minfin.bg

Акценти

Растежът на БВП за първото тримесечие на 2015 г. достигна 2% на годишна база според сезонно изгладените данни. Основен двигател на растежа бе износът, докато нарастването на вътрешното търсене бе по-слабо в сравнение с предходните тримесечия в резултат от по-ниските публични разходи. Подобриенето на доверието на потребителите доведе до нарастване на разходите на домакинствата, инвестициите в основен капитал също се повишиха. БДС нарасна с 1.7% с основен принос от страна на услугите.

Краткосрочната бизнес статистика показва смесени сигнали в началото на второто тримесечие, след като растежите на индустриалния оборот и производство, както и продажбите на дребно се забавиха, а индексът на строителната продукция отчете спад. В същото време показателят за бизнес климата в страната продължи да се подобрява, подкрепен от благоприятните оценки за настоящото състояние във всички сектори на икономиката.

Положителното развитие на заетостта укрепна в началото на годината, като броят на заетите нарасна с 0.8% на годишна база през първото тримесечие на 2015 г. **Нивото на безработица** остана без промяна спрямо предходното тримесечие в размер на 10.6%, с което отбеляза намаление от 2.4 пр.п. на годишна база.

Номиналният растеж на **средната работна заплата** се ускори до 7.9%, а реалният - до 9.8%. Основен принос за текущото развитие имаше ръстът на заплатите в частния сектор на икономиката.

Реалният растеж на **производителността на труда** общо за икономиката също отчете ускорение до 2.3% с положителен принос от всички икономически

сектори. Ръстът на показателя обаче остана по-нисък от този на **компенсацията на един нает**, с което нарастването на **разходите за труд на единица продукция** възлезе на 2.7% и 2.3%, съответно в номинално и реално изражение.

Отрицателната стойност на **инфлацията по месеци на годишна база** според ХИПЦ продължи да се забавя до -0.3%, докато националният ИПЦ отчете положително изменение на годишна база за трети пореден месец, като се ускори до 0.9% през май.

След като подобриенето на търговския баланс напълно компенсира по-ниското салдо по услуги, а салдата по доходните статии останаха без съществени изменения на годишна база, **текущата сметка** за периода януари-март бе с положителен баланс от 194.6 млн. евро или 0.5% от прогнозирания БВП. Излишъкът по **капиталовата сметка** за периода достигна 0.7% от БВП в резултат от преведени инвестиционни субсидии от ЕС, а **дефицитът по финансовата сметка** възлезе на 3.2% от БВП.

Брутният външен дълг достигна 39.38 млрд. евро (92.1% от БВП) към края на март, като нарасна с 6% на годишна база. През месеца най-съществени бяха потоците, свързани с поемането и изплащането на външен дълг на правителството.

Балансът по консолидирания бюджет бе положителен на касова основа в края на април, в размер на 1 066.6 млн. лв. (1.3% от прогнозния БВП). Бюджетната позиция се подобри значително спрямо същия период на 2014 г., когато бе реализиран дефицит от 864.5 млн. лв. (1.1% от БВП). ●

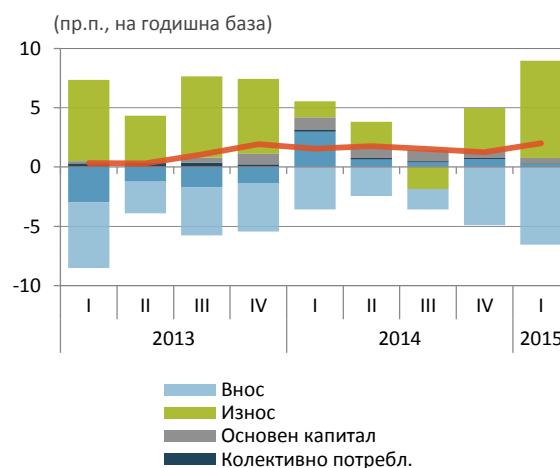
Текущо икономическо развитие

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ

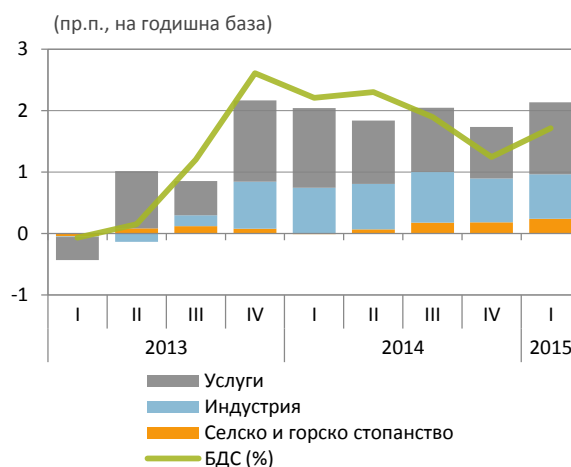
Растежът на БВП за първото тримесечие на 2015 г. достигна 2% на годишна база според сезонно изгладените данни. Основен двигател на растежа бе износьт, който се повиши с 12.9%. Увеличението на вноса бе по-ниско (9.7%) и това доведе до положителен принос на нетния износ за растежа на БВП. Нарастването на вътрешното търсене бе по-слабо в сравнение с предходните тримесечия, което се дължеше най-вече на по-ниските публични разходи. Индивидуалното потребление на правителството се сви с 1.9%, докато колективното потребление се повиши с 0.7%. Подобряването на доверието на потребителите доведе до нарастване на разходите на домакинствата с 1.1%. Инвестициите в основен капитал също се повишиха – с 2.1%.

От страна на предлагането, **БДС нарасна с 1.7%** спрямо първото тримесечие на 2014 г, като секторът на услугите имаше основен принос. Добавената стойност в отрасъл *търговия; транспорт; хотелиерство и ресторантьорство* се повиши с 1.8%, а в *операции с недвижими имоти* – с 4.5%. Добавената стойност в промишлеността нарасна с 3.4% благодарение на експортно-ориентирани отрасли, а в селското стопанство – с 5.1%. Строителството бе единственият сектор с отрицателен принос за икономическия растеж с намаление на добавената стойност от 0.8%.

Граф. 1: Приноси към растежа на БВП

Граф. 2: Приноси към растежа на БДС

КРАТКОСРОЧНА БИЗНЕС СТАТИСТИКА

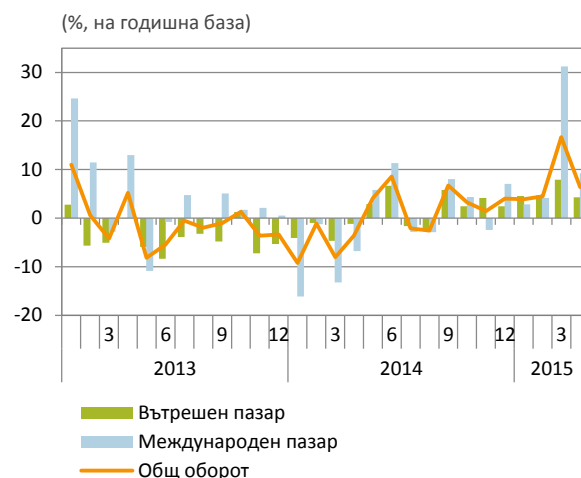
Оборотът на промишлените предприятия¹ нарасна с 6.4% на годишна база през април. Както продажбите на външния пазар, така и тези на вътрешния нараснаха по умерено в сравнение с предходния месец основно в резултат на по-ниския принос на *енергийните продукти*. Продажбите за износ се повишиха с 9.2% на годишна база, като най-голям принос за отчетения растеж имаше *производството на основни метали, следвано от производство на автомобили, ремаркета и полуремаркета*. В същото време, растежът на оборота на вътрешния пазар достигна 4.3%, подкрепен от нарастването при *производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия и производството на основни метали*.

Растежът при **промишленото производство** се забави до 1.5% при годишен ръст от 4.1% през март. Отчетената низходяща динамика се дължеше най-вече на развитието при *инвестиционните продукти*, основно на спада при *производство на метални изделия, без машини и оборудване, производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение и производство на превозни средства, без автомобили*. Основен принос за отчетения растеж имаше *производството на основни метали*.

Търговията на дребно нарасна с 0.7% спрямо съответния месец на предходната година. *Търговията на дребно с фармацевтични и медицински стоки, козметика и тоалетни принадлежности и продажбите на дребно на автомобилни горива и смазочни материали* имаха най-голям ръст, съответно от 5.8% и 5.6%, следвани от *продажбите на дребно на битова техника, мебели и други стоки за бита* (1.6%), докато останалите компоненти отчетоха спад.

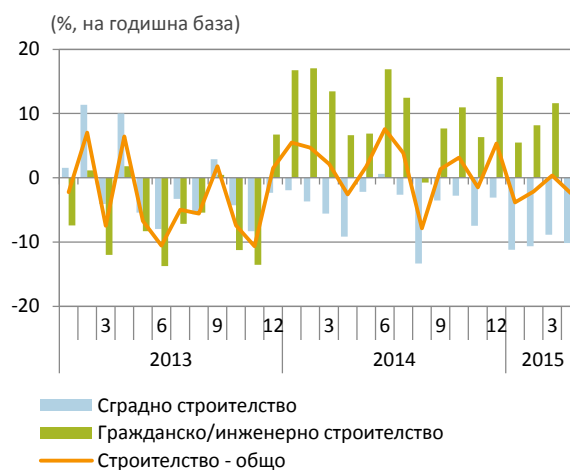
Индексът на строителната продукция се понижи с 2.4% на годишна база през април в резултат на отчетения спад

Граф. 3: Оборот в промишлеността

Източник: НСИ

Граф. 4: Индекс на строителната продукция

Източник: НСИ

¹ Индексът на оборота отразява едновременно изменението на стойността на продажбите и изменението на цените. При изчисляване на индекса на промишленото производство стойностите се коригират с индекса на цени на производител, за да се изолират ценовите (инфлационните) изменения.

от 10.2% при *сградното строителство*. В същото време, растежът на *гражданското строителство* се забави до 7% при отчетен годишен растеж от 11.6% през март.

Показателят за бизнес климата в страната се покачи с 3.1 пункта през май спрямо нивото си от април. Подобрението се дължи на по-благоприятните оценки за настоящото бизнес състояние на предприятията във всички сектори. Осигуреността с поръчки в строителството се повиши. Същото бе наблюдавано и в индустрията, въпреки това мениджърите в този сектор бяха по-резервирани по отношение на бъдещото бизнес състояние на предприятията. Продажбите в търговията на дребно се повишиха и очакванията на анкетираните бяха оптимистични. Търсенето на услуги също се увеличи.

ПАЗАР НА ТРУДА И ДОХОДИ

Положителното развитие на заетостта укрепна в началото на годината. Броят на заетите през първото тримесечие на 2015 г. нарасна с 0.8% (СНС) на годишна база, като и трите икономически сектора допринесоха положително. Ускореният растеж на заетостта беше в голяма степен обусловен от индустрията, където броят на заетите се повиши с 1.8%. Положителните развития бяха подкрепени от нарастването на заетостта в промишлеността, повлияно от силното представяне на износа и повишението на индустриалното производство. Месечните данни за наетите и работните заплати също потвърдиха, че увеличението на наетите се дължи основно на експортно-ориентирани дейности на икономиката. Строителството допринесе положително за общата заетост, като броят на заетите отбеляза растеж от почти 2% на годишна база. Почти всички дейности в сектора на услугите подпомогнаха увеличението на заетостта, което кореспондираше с положителните сигнали за икономическата активност от краткосрочните бизнес показатели. Единствено *държавно управление, образование и здравеопазване, и професионални дейности, научни изследвания, административни и спома-*

Граф. 5: Бизнес климат

Източник: НСИ

Граф. 6: Динамика на заетостта и приноси по сектори

Източник: АЗ

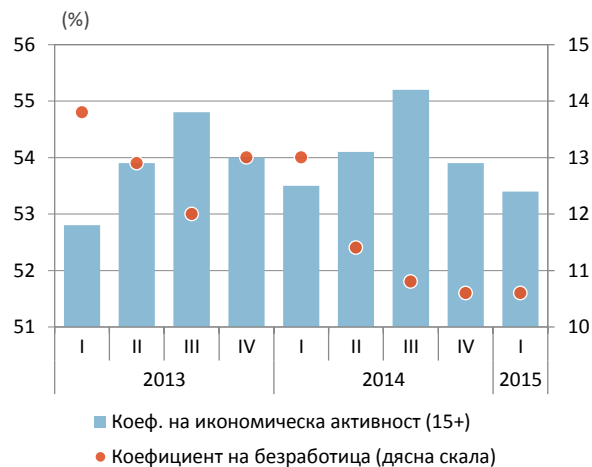
гателни дейности се характеризираха с понижение на заетите на годишна база. Увеличението на добавената стойност в селското стопанство се отрази в 0.6% ръст на заетата работна сила в сектора.

Нивото на безработица продължи да следва низходяща тенденция на годишна база. През първите три месеца на 2015 г. показателят запази стойността си от края на 2014 г. от 10.6% (НРС) и отбеляза намаление от 2.4 пр.п. на годишна база. Около две-трети от намалението в броя на безработните от 19.4% се дължеше на увеличението на заетостта, докато останалият спад беше свързан с намалението на работната сила. Коефициентът на икономическа активност (15+) слабо се понижи на годишна база до 53.4% през първото тримесечие на 2015 г. Запази се и благоприятното развитие в структурните характеристики на пазара на труда, наблюдавано от 2014 г., с по-нататъшно намаление на коефициента на дълготрайна безработица до 6.3% и на равнището на младежка безработица (15-24 г.) до 23.2%.

През първото тримесечие на 2015 г. номиналният растеж на **средната работна заплата** общо в икономиката се ускори до 7.9% спрямо 2.3% през съответния период на предходната година. В условията на понижение на цените, реалният растеж на показателя (дефлиран с ХИПЦ) също се ускори до 9.8%. Основен принос за текущото развитие имаше ръстът на заплатите в частния сектор на икономиката с 9.4%, докато нарастването на показателя в обществената сектор остана ограничено в размер на 4.5%. Разгледана по икономически дейности, възходящата динамика на доходите се обуславяше от *търговия, транспорт, строителство, преработваща промишленост, професионални и административни дейности*.

През разглеждания период реалният растеж на **производителността на труда** общо за икономиката възлезе на 2.3%. Показателят отчете ускорение спрямо нарастването от 1.5% през предходното тримесечие и 0.7% за същия период на 2014 г. Всички икономически сектори имаха положителен принос с водещо значение на селско сто-

Граф. 7: Коефициенти на безработица и икономическа активност

Източник: НСИ

Граф. 8: Динамика на средната работна заплата

Източник: АЗ

панство (2.1%), следвано от услуги (1.1%) и индустрия (0.3%). Наблюдаваното подобрене в услугите се обуславяше от дейностите *операции с недвижими имоти* (5.7%), *професионални дейности* (3.7%) и *информационни дейности* (1.8%). Нарастването на показателя в индустрията отчете забавяне главно под влияние на отчетения спад в строителството от 3.3%. В същото време, производителността в *промишлеността* продължи да се повишава с темп от 1.2%, което бе значително по-благоприятно в сравнение с отчетената стойност през предходното тримесечие, но остана по-ниско спрямо година по-рано.

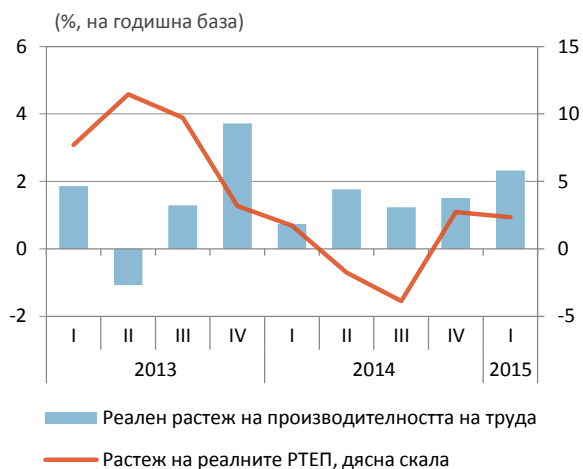
Успоредно с възходящата динамика на производителността на труда **компенсациите на един нает** също се ускориха до 5.1%. Изпреварващият темп на нарастване на доходите спрямо производителността обуслови повишаването на **разходите за труд на единица продукция** (РТЕП). През първото тримесечие на 2015 г. растежът на РТЕП възлезе на 2.7% в номинално изражение и 2.3% в реално изражение.

Инфлация

ХИПЦ не отчете промяна през май спрямо месец по-рано. Така натрупана инфлация от началото на годината остана в размер на 0.2%, а дефлацията на годишна база продължи да се забавя до -0.3%.

Автомобилните горива поскъпнаха с 3.2% спрямо април и имаха най-голям положителен принос (+0.26 пр.п.) за формиране на месечното изменение на общия индекс, като тяхната динамика бе под влияние на продължаващия възходящ тренд при международните цени на петрола. Цените на храните, от друга страна, се понижиха средно с 0.8% и има отрицателен принос в размер на 0.18 пр.п. Ценовата динамика при този компонент бе определяна основно от непреработените храни, което е характерно за настоящия период на годината. Пресните зеленчуци отчетоха средно поевтиняване от 16.1%, като отрицателният им принос бе частично компенсиран от поскъпването при

Граф. 9: Производителност и разходи за труд общо за икономиката

Източник: НСИ, МФ

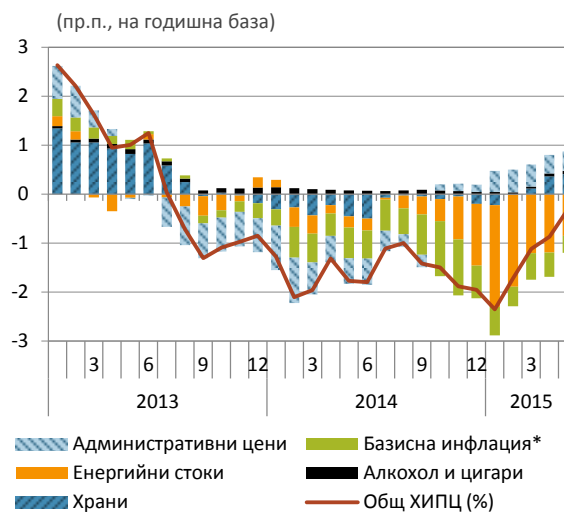
плодовете и картофите, съответно с 13.3% и 23%. В същото време, цените на преработените храни се повишиха с минималните 0.3%, почти изцяло в резултат от високите цени на олио и захар, съответно с 2.1% и 1.7% спрямо април, както и на безалкохолните газирани напитки – с 1.9%. Незначителни колебания бяха отчетени при останалите основни компоненти на индекса.

Отрицателните стойности на инфлация по месеци на годишна база според ХИПЦ продължиха да се забавят до -0.3%, докато националният индекс на потребителските цени отчете положителна стойност на годишна база за трети пореден месец, като се ускори до 0.9% през май. Тези развития свидетелстват за приключване на периода на дефлация в страната, което е и в съответствие с официалните очаквания. Забавянето на отрицателния темп на инфлация бе подкрепен както от свиване на отрицателния принос от страна на енергийния компонент на ХИПЦ, така също и от по-високия положителния принос на храните и административните цени за годишното изменение на общия индекс.

ВЪНШЕН СЕКТОР

Търговският дефицит за периода януари-март 2015 г. намаля с 34.6% в сравнение със същия период на предходната година. През първите два месеца водещ фактор за динамиката му бе износът на стоки към ЕС, а през март – ускореният износ на нефтопродукти стимулира износа на стоки към трети страни. По данни на НСИ, износът към държави извън Общността нарасна с почти 50% през март на годишна база, като отчете повишение от 14.3% през първото тримесечие на 2015 г. спрямо съответния период на 2014 г. Покачването на вноса бе по-слабо от това на износа, с което натрупаният към края на март търговски дефицит се сви до 1.6% от прогнозирания БВП. При износа на услуги през 2015 г. се забелязва намаление, основно при *производствените услуги с материали за влагане* (т. нар. ишлеме) и *далекосъобщителните, компютърни*

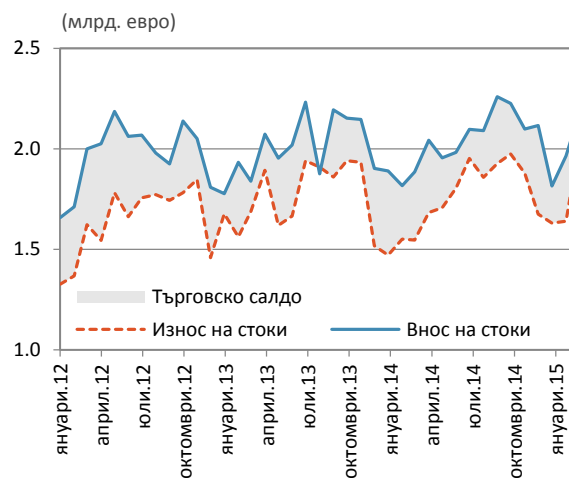
Граф. 10: ХИПЦ и приноси по основни компоненти

* Услуги и неенергийни нехранителни стоки.

Източник: НСИ, МФ

Граф. 11: Динамика на външната търговия

Източник: БНБ

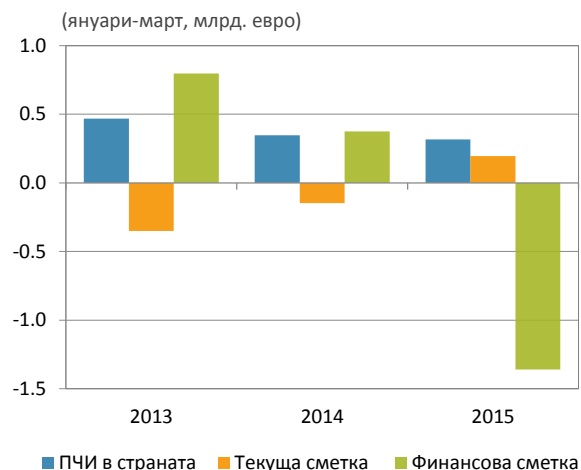
и информационни услуги. В резултат нето услугите отчетоха намаление от 1.8% на годишна база за първото тримесечие на 2015 г. По-ниското салдо по услуги бе напълно компенсирано от подобрения търговски баланс и при запазване на салдата по доходните статии без съществени изменения на годишна база, **текущата сметка** за периода януари-март бе с положителен баланс от 194.6 млн. евро или 0.5% от прогнозния БВП. През същия период на 2014 г. текущата сметка бе отрицателна в размер на 0.3% от БВП.

През месец март от европейските институции към сектор Държавно управление бяха преведени инвестиционни субсидии, което се отрази положително на **капиталовата сметка**. Така излишъкът по нея достигна 0.7% от БВП за първото тримесечие в сравнение с 0.3% през съответния период на предходната година.

България емитира троен транш еврооблигации в размер на 3.1 млрд. евро през март. Една част от емисията бе изкупена от инвеститори-резиденти, в резултат на което в **платежния баланс** бе отчетено увеличение на пасивите на *портфейлните инвестиции* през месеца само с 1 862.2 млн. евро. Част от полученото финансиране беше използвано за покриването на мостовия заем от края на 2014 г., което се отрази в изплащане по пасивите на *други инвестиции*. *Входящите преки чужди инвестиции* за първото тримесечие на годината бяха с 34.3% по-малко на годишна база и се равняваха на 0.7% от прогнозирания БВП. Като цяло нетните потоци по пасивите превишиха тези по активите с 1 011.3 млн. евро през март, с което натрупаният от началото на годината дефицит по **финансовата сметка** достигна 3.2% от прогнозния БВП.

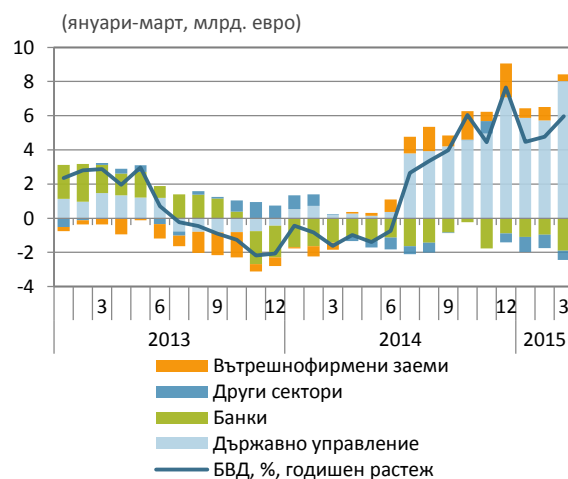
Брутният външен дълг (БВД) достигна 39.38 млрд. евро (92.1% от прогнозния БВП) към края на март, като нарасна с 6% на годишна база. През месеца най-съществени бяха потоците, свързани с поемането и изплащането на външен дълг на правителството. На 19 март 2015 г. страната емитира троен транш еврооблигации на външните пазари на обща стойност 3.1 млрд. евро – 1.25 млрд. евро 7-

Граф. 12: ПЧИ, текуща и финансова сметка

Източник: БНБ

Граф. 13: Приноси към растежа на БВД, пр.п.

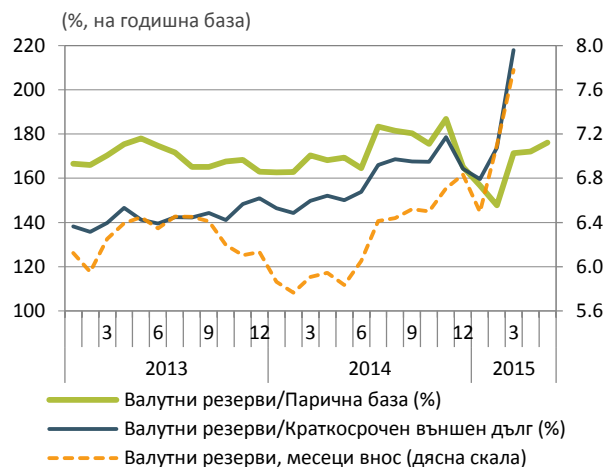
Източник: БНБ

годишни облигации, 1 млрд. евро 12-годишни и 850 млн. евро 20-годишни. Съществена част от еврооблигациите беше закупена от резиденти. Така към края на месеца дългосрочният външен дълг на правителството, според статистиката на БВД, възлезе на 6.45 млрд. евро, нараствайки с 86.1% или 2.98 млрд. евро на годишна база. Делът на притежаваните от местни лица облигации от новите емисии възлиза на 45.3%, 39.7% и 22.9%, съответно за трите матуритета. Мостовият заем, който правителството пое през декември 2014 г., беше изплатен през март. Това доведе до спад от 984 млн. евро на краткосрочните правителствени задължения. Средствата за изплащане на краткосрочния заем бяха набавени от транзакцията по емитиране на еврооблигации. През март вътрешнофирменото кредитиране запази свето положително развитие, увеличавайки се с 0.9% за година до 15.84 млрд. евро. Банките продължиха да понижават външната си задлъжнялост до 5.19 млрд. лв. (12.1% от БВП), спадайки с 12% на годишна база. Външният дълг на „Други сектори“ намален с 1.7% на годишна база до 11.9 млрд. евро, след като понижението на краткосрочните задължения свръхкомпенсира ръста при дългосрочния дълг. Делът на краткосрочния външен дълг спадна до 22.1% от общия БВД през март спрямо 25.1% година по-рано.

ФИНАНСОВ СЕКТОР

Международните валутни резерви се понижиха слабо с 0.4% на месечна база в края на май до 19.4 млрд. евро. Това бе повлияно в най-голяма степен от месечния спад на банковите резерви с 5.9%, вероятно в резултат от намаление на свръхрезервите, докато депозитът на управление "Банково" спадна с 1.3%. Депозитът на правителството в БНБ нарасна с 1.8% спрямо месец по-рано, за което положителен принос имаше преотварянето на емисия 3 и 5-годишни ДЦК, всяка от които пласирана в обем 50 млн. лв. Въпреки лекия спад на месечна база, през май международните валутни резерви продължиха да нарастват спрямо година по-рано с 40.2%, при 38.4% през април.

Граф. 14: Ключови отношения за валутния борд

Източник: БНБ, МФ

Банковите резерви и депозитът на правителството останаха с най-голям принос за годишното увеличение на международните валутни резерви през май. Покритието на паричната база се подобри и към края на май достигна 176.1% при 172.1% през април. Към края на март нивото на резервите бе достатъчно да покрие 7.8 месеца внос на стоки и услуги. Покритието на краткосрочния външен дълг се увеличи значително до 217.9% към края на март основно поради намаляване на краткосрочния външен дълг на сектор „Държавно управление“.

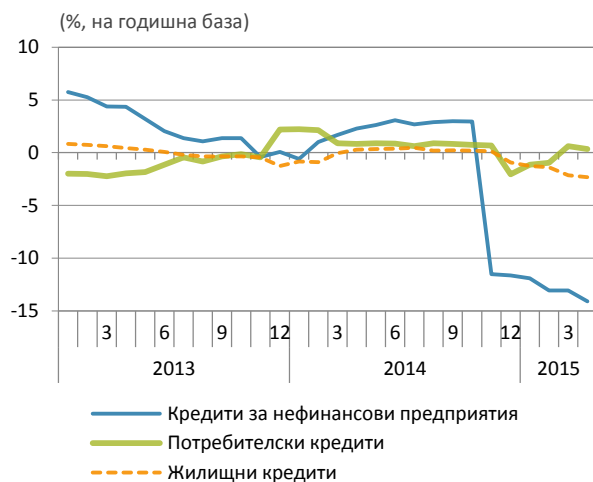
Годишният темп на растеж на **паричното предлагане** през април леко се забави до 1.1% при 1.9% през март. Бързоликвидният паричен агрегат М1 продължи да нараства, но със забавени темпове, достигайки 13.8% годишен растеж при 15.3% спрямо месец по-рано. Овърнайт депозитите също забавиха растежа си до 14.8% на годишна база при 16.4% в края на март, но въпреки това той остана по-висок от растежа на парите извън ПФИ, който отбеляза намаляващ темп от 11.6% при 13.1% през март. Депозитите с договорен матуритет леко забавиха намалението си спрямо месец по-рано от 7.2% до 6.9% на годишна база, докато при депозитите, договорени за ползване след предизвестие, намалението на годишна база се ускори до 9.2% при 7.3% през март. Широките пари през април леко намаляха с 0.8% спрямо предходния месец. Овърнайт депозитите намаляха с 2.5% спрямо март, което имаше отрицателен принос за месечния спад на паричен агрегат М1 от 1.4%. Квазипарите спрямо март се свиха минимално с 0.4% поради месечното намаляване на депозитите с договорен матуритет от 0.5% и намаляване при депозитите, договорени за ползване след предизвестие, съответно от 0.2% спрямо предходния месец. **Общият размер на депозитите** в банковата система през април леко се сви с 0.5% на годишна база при 0.3% годишен растеж в края на март. Годишният ръст на депозитите на домакинства и НТООД леко забави растежа си на годишна база от 3.5% през март до 2.9% през април, докато депозитите на финансови институции продължиха да имат негативен принос и намаляха с 38.1% на годишна база при спад от 30.8% ме-

сец по-рано. Общо депозитите в банковата система през април намаляха с 1.2% на месечна база, отрицателен принос за което имаше намалението при депозитите както на финансовите, така и на нефинансовите предприятия.

Кредитът за частния сектор през април леко се сви с 0.1% на месечна база, след като растежът му през предходния месец се завърна на положителна територия. Годишният спад достигна 9.4% и той все още отразява техническия ефект от изключването на баланса на КТБ. Развитието в корпоративния сегмент допринесе за лекото понижение през април с 0.25% при месечен ръст от 0.7% месец по-рано, докато годишният му спад бе 14.1%. Потребителското кредитиране продължи да отбелязва положително месечно и годишно изменение, съответно от 0.2% и 0.4%. Жилищните кредити обаче имаха месечен растеж близък до нулата, докато годишният им спад се увеличи до 2.3% при 2.1% през март. Лошите и реструктурирани кредити продължиха да намаляват на годишна база и в края на април се свиха с 3.8% спрямо година по-рано. Делът им в общия размер на кредитите за фирми и домакинства остана почти непроменен, като възлезе на 19% при 18.9% месец по-рано.

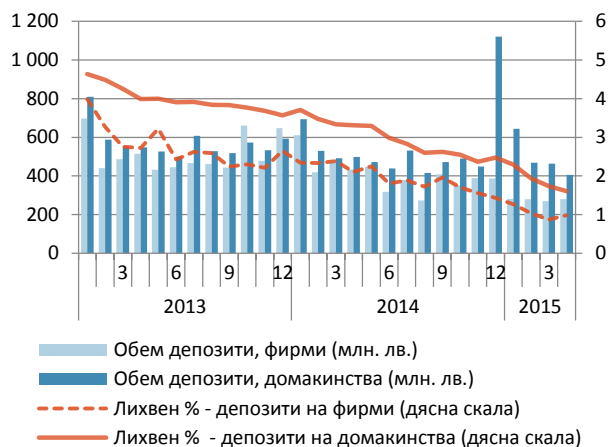
Среднопретеглените лихвени проценти по кредитите за нефинансови предприятия през април се понижиха с 35 б.т. спрямо месец по-рано до 7.4%. Лихвените проценти по новите ипотечни кредити на месечна база продължиха леко да намаляват със спад от 4 б.т., а година по-рано бяха по-високи с 51 б.т. Цената на потребителските кредити нарасна слабо с 9 б.т. до 10.4%, докато спрямо година по-рано спадна със 76 б.т. Среднопретеглените лихвени проценти по срочни депозити в лева, евро и щатски долари продължиха да се понижават през април, но със забавен темп. Възвръщаемостта по срочните депозити в евро намаля в най-голяма степен спрямо март с 14 б.т., докато тази в лева и щатски долари намаля съответно с 2 и 5 б.т. Общият обем на привлечените нови депозити през април достигна 1.7 млрд. лв., което бе с 3% повече спрямо края на март, но 23.7% по-малко спрямо същия период на

Граф. 15: Кредит към частния сектор

Източник: БНБ, МФ

Граф. 16: Лихвени проценти и обеми на срочни депозити в лева до 1 г.

Източник: БНБ, МФ

предходната година

ФИСКАЛЕН СЕКТОР

Балансът по консолидирания бюджет бе положителен на касова основа в края на април, равнявайки се на 1 066.6 млн. лв., съответно 1.3% от прогнозния БВП. Излишък бе реализиран както по националния бюджет, така и по сметката за Европейски средства. Бюджетната позиция се подобри значително спрямо същия период на предходната година, когато по консолидирания бюджет бе реализиран дефицит от 864.5 млн. лв. (1.1% от БВП).

Общите приходи и помощи за периода януари-април се увеличиха с 19.8% на годишна база. Данъчните постъпления бяха с 10.8% по-високи в сравнение със същия период на 2014 г., като бе отчетено увеличение при социално и здравноосигурителните вноски с 12.3% и при приходите от косвени данъци с 13.9%. Постъпленията от преки данъци също нараснаха, но със значително по-нисък темп от 3.2% на годишна база. Неданъчните приходи бяха с 10.8% по-високи. Стойността на помощите, получени през първите четири месеца на годината, бе около 2.6 пъти по-висока в сравнение със същия период на предходната година, което бе свързано с възстановяването от страна на Европейската комисия на разходи по Оперативните програми направени на България през 2014 г.

Общите разходи по консолидирания бюджет за януари-април намаляха минимално с 0.5% спрямо същия период на 2014 г. Това се дължеше в най-голяма степен на спада на разходите за текуща издръжка и субсидии, съответно с 5.2% и 8.2%. При социалните плащания бе отчетено съвсем слабо намаление от 0.8% на годишна база, а преведената за първите четири месеца на годината сума от вноската на България към общия бюджет на ЕС бе по-ниска в сравнение със същия период на 2014 г. Вследствие на предвидените за настоящата година консолидационни мерки, разходите за заплати и възнаграждения на персонала и социално и здравноосигурителни вноски бя-

Граф. 17: Консолидиран бюджет – национална методология

Източник: МФ

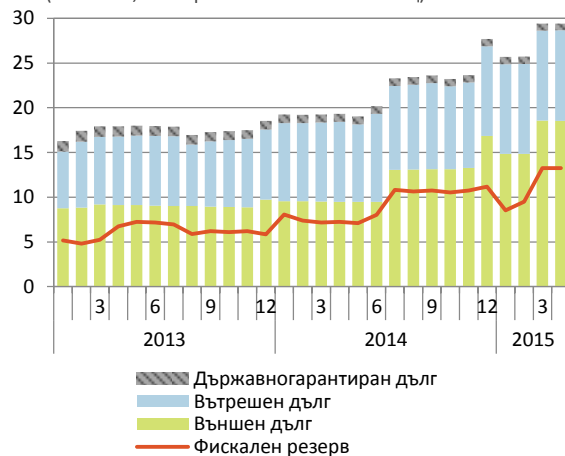
ха на нива, близки до тези от предходната година. Увеличение бе отчетено при лихвените плащания и капиталовите разходи, съответно с 31.7% и 7.0%.

Фискалният резерв към края на април бе в размер на 11.1 млрд. лв., в т.ч. 10.9 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 0.2 млрд. лв. вземания от фондовете на ЕС за сертифицирани разходи, аванси и други.

Държавният дълг към края на април се равняваше на 28.7% от прогнозния БВП, в т.ч. вътрешен държавен дълг - 10.2% от БВП и външен дълг – 18.5% от БВП. Държавно-гарантираният дълг бе в размер на 0.8% от БВП. ●

Граф. 18: Държавен дълг и фискален резерв

(% от БВП, към края на съответния месец)

Източник: МФ

Основни икономически показатели

		Годишни данни			Тримесечни данни				Месечни данни						
		2012	2013	2014	II'14	III'14	IV'14	I'15	11/14	12/14	01/15	02/15	03/15	04/15	05/15
— БВП															
БВП ¹	%, на год. база	0.5	1.1	1.7	1.8	1.5	1.3	2.0	-	-	-	-	-	-	-
Потребление	%, на год. база	2.9	-1.3	2.4	1.2	0.8	1.4	1.1	-	-	-	-	-	-	-
Брутообразуване в основен капитал	%, на год. база	2.0	-0.1	2.8	5.1	4.4	3.3	2.1	-	-	-	-	-	-	-
Износ	%, на год. база	0.8	9.2	2.2	3.0	-2.8	5.4	12.9	-	-	-	-	-	-	-
Внос	%, на год. база	4.5	4.9	3.8	3.7	2.6	7.5	9.7	-	-	-	-	-	-	-
Селско стопанство	%, на год. база	-7.3	3.3	5.2	1.4	3.7	3.9	5.1	-	-	-	-	-	-	-
Индустрия	%, на год. база	1.6	-0.1	2.0	2.6	2.8	2.5	2.5	-	-	-	-	-	-	-
Услуги	%, на год. база	-0.8	1.6	1.2	1.5	1.6	1.3	1.8	-	-	-	-	-	-	-
Корективи	%, на год. база	6.9	0.3	2.1	1.6	2.5	3.7	6.0	-	-	-	-	-	-	-
— Краткосрочна бизнес статистика															
Промислено производство	%, на год. база	-0.4	-0.1	1.8	4.5	-0.5	0.4	2.1	-1.1	2.9	-0.1	2.5	4.1	1.5	-
Оборот в промишлеността	%, на год. база	2.3	-1.0	0.0	2.8	0.5	2.9	8.2	1.4	4.0	3.9	4.5	16.6	6.4	-
Оборот в търговията на дребно	%, на год. база	5.3	3.8	4.4	2.1	4.4	4.0	3.1	1.7	6.4	4.3	4.2	0.9	0.7	-
Строителна продукция	%, на год. база	-0.8	-3.7	1.8	2.1	-1.0	2.2	-1.8	-1.5	5.3	-3.8	-2.1	0.4	-2.4	-
Общ бизнес климат	баланс	14.3	13.0	15.9	20.0	15.6	12.9	17.2	13.4	12.3	16.1	17.3	18.2	20.7	23.8
Промисленост	баланс	21.3	15.6	18.2	21.0	18.5	15.5	22.3	14.1	16.5	19.9	22.3	24.6	25.1	24.9
Търговия на дребно	баланс	16.4	19.7	24.0	28.8	22.7	22.2	20.8	26.2	21.6	19.6	21.9	20.9	26.2	31.9
Строителство	баланс	0.3	2.0	7.3	13.2	9.7	4.8	9.8	8.2	0.0	9.8	11.6	8.0	16.4	18.9
Услуги	баланс	12.2	12.2	11.7	16.2	8.9	6.4	10.7	4.7	7.1	11.2	8.2	12.6	10.5	18.6
— Пазар на труда															
Коеф. на икономическа активност (15+)	%	53.1	53.9	54.1	54.1	55.2	53.9	53.4	-	-	-	-	-	-	-
Коеф. на заетост (15+)	%	46.6	46.9	48.2	47.9	49.3	48.2	47.7	-	-	-	-	-	-	-
Заетост (СНС)	%, на год. база	-2.5	-0.4	0.4	0.3	0.7	0.1	0.8	-	-	-	-	-	-	-
Безработица (НРС)	%	12.3	12.9	11.4	11.4	10.8	10.6	10.6	-	-	-	-	-	-	-
Безработица (АЗ)	%	11.1	11.3	11.2	11.2	10.5	10.7	11.0	10.8	10.7	11.1	11.0	11.0	10.7	-
Номинална работна заплата	%, на год. база	6.6	6.0	6.8	2.3	2.3	2.3	7.9	1.8	2.2	7.8	7.6	8.5	-	-
Реална работна заплата ²	%, на год. база	4.1	5.6	8.5	3.9	3.5	4.1	9.8	3.8	4.3	10.4	9.4	9.7	-	-
Производителност на труда (БВП на зает)	%, на год. база	3.1	1.5	1.3	1.8	1.2	1.5	2.3	-	-	-	-	-	-	-
Реални разходи на единица труд (БВП)	%, на год. база	2.9	8.0	-0.5	-1.8	-3.9	2.7	2.3	-	-	-	-	-	-	-
— Инфлация															
Индекс на потребителските цени	%, на год. база	3.0	0.9	-1.4	-1.8	-0.8	-0.6	-0.5	-0.6	-0.9	-1.0	-0.5	0.1	0.5	0.9
Хармонизиран индекс на потр. цени	%, на год. база	2.4	0.4	-1.6	-1.6	-1.2	-1.8	-1.7	-1.9	-2.0	-2.4	-1.7	-1.1	-0.9	-0.3
Цени на производител на вътр. пазар	%, на год. база	5.4	-1.3	-0.9	-0.7	-0.8	0.0	-1.1	0.3	-0.9	-1.9	-1.2	-0.4	-0.6	-
— Консолидиран бюджет (с натрупване)															
Приходи и помощи	млн. лв.	27 470	28 981	29 409	14 171	21 556	29 409	-	26 738	29 407	2 472	4 762	7 796	11 330	-
Общо разходи	млн. лв.	27 828	30 430	32 482	15 167	23 035	32 482	-	28 339	32 455	2 403	4 867	7 539	10 263	-

		Годишни данни			Тримесечни данни				Месечни данни						
		2012	2013	2014	II'14	III'14	IV'14	I'15	11/14	12/14	01/15	02/15	03/15	04/15	05/15
Вноски в бюджета на ЕС	млн. лв.	809	934	955	562	700	955	-	810	955	76	226	302	376	-
Касов дефицит (-) / излишък (+)	млн. лв.	-358	-1 448	-3 073	-996	-1 479	-3 073	-	-1 601	-3 048	69	-106	257	1 067	-
	% от БВП	-0.4	-1.8	-3.7	-1.2	-1.8	-3.7	-	-1.9	-3.7	0.1	-0.1	0.3	1.3	-
Държавен и държавногарантиран дълг	млн. лв.	14 683	14 893	22 758	16 604	19 409	22 758	-	19 433	22 758	21 470	21 504	24 606	24 608	-
	% от БВП	18.3	18.6	27.7	20.2	23.6	27.7	-	23.7	27.7	25.7	25.7	29.4	29.4	-
Фискален резерв ³	млн. лв.	6 081	4 681	9 170	6 600	8 824	9 170	-	8 824	9 170	7 130	7 940	11 088	11 073	-
	%, на год. база	21.6	-23.0	95.9	14.7	77.7	95.9	-	76.9	95.9	7.6	31.0	87.8	86.0	-
— Финансов сектор															
Международни резерви	млн. евро	15 552	14 426	16 534	14 323	15 564	16 534	18 963	16 061	16 534	15 647	17 180	18 963	19 467	19 380
Покритие на паричната база	%	174.9	162.9	165.1	164.5	180.4	165.1	171.3	186.8	165.1	156.7	147.8	171.3	172.1	176.1
Покритие на вноса	месеци	6.7	6.1	6.4	6.1	6.5	6.8	-	6.7	6.8	6.5	7.1	7.8	-	-
Покритие на краткосрочния външен дълг	%	150.2	150.9	166.0	153.8	167.6	164.3	-	178.6	164.3	159.6	173.9	217.9	-	-
Паричен агрегат М1	%, на год. база	9.5	17.5	15.1	16.4	18.7	15.1	-	15.3	15.1	14.8	15.1	15.3	13.8	-
Паричен агрегат М3	%, на год. база	8.4	8.9	1.1	7.4	7.2	1.1	-	-1.2	1.1	2.0	2.0	1.9	1.1	-
Депозити	%, на год. база	8.4	9.4	-0.5	6.6	6.6	-0.5	-	-3.1	-0.5	0.4	0.5	0.3	-0.5	-
Кредит към частния сектор	%, на год. база	3.0	0.2	-8.2	2.3	2.6	-8.2	-	-7.4	-8.2	-8.4	-9.0	-8.9	-9.4	-
Кредит към нефинансовите предприятия	%, на год. база	5.0	0.1	-11.6	3.1	3.0	-11.6	-	-11.5	-11.6	-11.9	-13.1	-13.1	-14.1	-
Кредит за домакинствата	%, на год. база	-1.0	-0.2	-1.6	0.3	0.1	-1.6	-	0.0	-1.6	-2.0	-2.0	-1.8	-1.7	-
Лихвен процент (краткосрочни кредити)	%	7.6	7.9	7.4	7.8	7.1	7.0	-	8.3	6.8	6.5	9.4	9.5	7.8	-
Лихвен процент (срочни депозити)	%	4.3	3.5	2.7	3.0	2.5	2.3	-	2.1	2.4	2.1	1.7	1.6	1.6	-
Валутен курс BGN/USD	кр. пер.	1.48	1.42	1.61	1.43	1.55	1.61	1.82	1.57	1.61	1.73	1.74	1.82	1.74	1.78
	ср. пер.	1.52	1.47	1.47	1.43	1.48	1.57	1.74	1.57	1.58	1.69	1.72	1.81	1.81	1.76
— Брутен външен дълг															
Брутен външен дълг	% от БВП	92.2	90.0	94.7	88.7	92.2	94.7	92.1	92.3	94.7	90.7	90.7	92.1	-	-
Краткосрочен външен дълг	% от БВД	27.5	25.9	25.3	25.0	24.0	25.3	22.1	23.2	25.3	25.3	25.5	22.1	-	-
Вътрешнофирмени заеми	% от БВД	41.4	41.8	40.7	43.3	41.6	40.7	40.2	41.4	40.7	40.8	40.8	40.2	-	-
— Платежен баланс⁴															
Текуща сметка	млн. евро	-108	765	359	-10	1 097	-581	195	-108	-375	-78	-160	433	-	-
Текуща сметка, пълзяща се база	% от БВП	-0.3	1.9	0.9	1.0	1.1	0.9	1.7	1.0	0.9	1.4	1.4	1.6	-	-
Търговски баланс	млн. евро	-3 947	-2 891	-3 429	-786	-710	-910	-669	-219	-441	-184	-325	-160	-	-
Търговски баланс, пълзяща се база	% от БВП	-9.6	-7.0	-8.2	-7.8	-8.0	-8.2	-7.3	-8.0	-8.2	-7.5	-7.7	-7.3	-	-
Износ, f.o.b.	млн. евро	19 668	21 208	21 031	5 195	5 737	5 530	5 279	1 880	1 676	1 631	1 641	2 007	-	-
	%, на год. база	3.2	7.8	-0.8	0.3	0.5	2.5	15.5	-2.8	10.4	10.8	5.7	29.8	-	-
Внос, f.o.b.	млн. евро	23 615	24 099	24 461	5 981	6 447	6 440	5 948	2 098	2 116	1 816	1 966	2 167	-	-
	%, на год. база	8.8	2.0	1.5	-1.1	2.3	3.8	6.3	-2.3	11.3	-4.0	8.2	15.0	-	-
Капиталова сметка	млн. евро	546	469	992	198	203	465	285	301	149	7	56	222	-	-
Финансова сметка	млн. евро	-1 164	1 422	-1 845	-434	-656	-1 130	-1 358	-300	-579	1 125	-1 472	-1 011	-	-
Нетни преки чуждестранни инвестиции	млн. евро	-859	-1 129	-824	-176	-169	-361	-323	-22	26	-170	-113	-40	-	-
Нетни портфейлни инвестиции	млн. евро	2 016	1 161	1 871	-72	1 241	553	1 445	171	56	-503	62	1 886	-	-
Други нетни инвестиции	млн. евро	-350	700	2 056	-463	1 219	838	-2 794	-568	1 449	670	-1 572	-1 892	-	-
Промяна в междунар. резерви на БНБ	млн. евро	2 121	-532	1 810	317	1 182	864	2 121	446	387	-1 165	1 565	1 721	-	-

Забележка:

1. По цени от 2010 г., сезонно изгладени данни с корекция за разликите в броя на работните дни;
2. Дефлирани с ХИПЦ;
3. Промяна в обхвата на фискалния резерв в началото на 2014 г.;
4. Данните са в съответствие с изискванията на Шестото издание на Ръководството за платежен баланс и международна инвестиционна позиция (МВФ).